

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **Q. D. V.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Praha 6, Šlejnická 1547/13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 8. 2019, č. j. 41 Az 6/2018-34,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 10. 10. 2018, č. j. OAM-115/LE-LE05-LE24-2018, neudělil žalovaný žalobci azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“); současně vyslovil, že existují důvody podle § 15a citovaného zákona, pro které žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu podle § 14a a § 14b tohoto zákona. Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 29. 8. 2019, č. j. 41 Az 6/2018-34.

[2] Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu. Žalobce pobýval v České republice od roku 2004 na základě povolení k pobytu za účelem podnikání. Rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 23. 10. 2010, č. j. 5 T 105/2009-1120, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 5. 2011, č. j. 4 To 112/2011-1223, byl odsouzen za zvláště závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání tří let. V roce 2011 žalobce území České republiky na základě uděleného správního vyhoštění opustil, v roce 2014 se však na její území vrátil přes Rusko za pomoci převaděčů s padělaným cestovním dokladem. Dne 25. 6. 2018 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany a dne 27. 6. 2018 byl zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců na dobu do 13. 10. 2018. Při pohovoru k podané žádosti mimo jiné uvedl, že si je vědom toho, že jeho odsouzení za zvláště závažný zločin může být důvodem, pro který by mohl být vyloučen z možnosti udělení doplňkové

ochrany podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu; k tomu nechtěl nic dalšího dodat. S podklady pro vydání napadeného rozhodnutí se žalobce seznámit nechtěl.

[3] Krajský soud odmítl argumentaci stěžovatele upínající se k existenci azylových důvodů ve smyslu § 12 a § 14 zákona o azylu a neztotožnil se ani s námitkou nesprávného a nedostatečného odůvodnění použití vylučující klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Připomněl, že žalovaný nebyl povinen zabývat se hrozbou vážné újmy, jak se domáhal žalobce, neboť tento pojem se vztahuje pouze k institutu doplňkové ochrany podle § 14a citovaného zákona; udělení této formy mezinárodní ochrany žalovaný s ohledem na pravomocný odsuzující rozsudek za drogovou trestnou činnost vyloučil s odkazem na § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Nebylo přitom jeho povinností posuzovat blíže okolnosti žalobcova trestněprávního jednání, neboť pro účely aplikace citovaného ustanovení postačí prokázání důvodného podezření ze spáchání *vážného zločinu*; o tom, vzhledem k pravomocnému odsouzení žalobce, nemůže být pochyb. Na možnost postupu podle § 15a zákona o azylu byl žalobce ostatně upozorněn, odmítl se k tomu však vyjádřit s tím, že nechce nic vysvětlovat. Za těchto okolností se žalovaný nemusel vypořádat se tím, že žalobce byl odsouzen v roce 2011 a že ke spáchání uvedeného zločinu mělo dojít dlouho před tím, než se žalobce do České republiky v roce 2014 vrátil. Žalovaný tak nemohl nesprávně vyhodnotit možnost udělení doplňkové ochrany, neboť odsouzení pro předmětný zvlášť závažný zločin zakládalo u žalobce nepřekonatelnou překážku pro její udělení.

[4] Žalovaný podle krajského soudu vyhověl požadavkům žalobcem odkazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, č. 3546/2017 Sb. NSS, neboť vycházel z obsahu odsuzujícího rozsudku Okresního soudu v Teplicích ze dne 23. 10. 2010, č. j. 5 T 105/2009-1120, a z usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 5. 2011, č. j. 4 To 112/2011-1223, které si pro účely správního řízení obstaral, a hodnotil individuální okolnosti žalobcova případu. Poukázal především na to, že žalobce páchal trestnou činnost společným jednáním s dalšími osobami, úmyslně a ve značném rozsahu. Zmínil též způsob výroby, množství a kvalitu produkováných drog a zohlednil i skutečnost, že drogy byly určeny ke komerčním účelům a široké distribuci; žalobce také vinu popíral, s orgány činnými v trestním řízení nespolupracoval a odmítl vypovídat. Krajský soud se ztotožnil se žalovaným, že trestnou činnost žalobce lze podřadit pod pojem *vážný zločin* ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Ačkoli k odsouzení žalobce došlo již v roce 2011, jedná se o závažnou a vysoce společensky škodlivou drogovou trestnou činnost. Dodal, že žalobce svůj postoj k právnímu řádu jednoznačně deklaroval také tím, že nerespektoval uložené správní vyhoštění a na území České republiky přicestoval nelegálně za pomoci převaděčů a na falešný cestovní doklad. Tato okolnost jen potvrzuje, že aplikace vylučující klauzule podle § 15a byla zcela namístě.

[5] Proti tomuto rozsudku podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opírá o důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel se domnívá, že jeho kasační stížnost by měla být přijata k meritornímu přezkumu, neboť se krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do jeho hmotně právního postavení. Konkrétně namítá, že krajský soud nesprávně posoudil závažnost jeho trestné činnosti. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem, že spáchaný trestný čin lze podřadit pod pojem *vážný zločin* ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Trvá na tom, že žalovaný měl povinnost vypořádat se se všemi skutečnostmi, které v řízení vyšly najevo. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 2 Azs 248/2018-26, podle něhož skutečnost, že z hlediska trestní terminologie byl žadatel odsouzen za *zvlášť závažný zločin*, nelze považovat za jediné kritérium vedoucí k závěru, že se žadatel dopustil *vážného zločinu* ve smyslu citovaného ustanovení. Žalovaný byl povinen zohlednit i další okolnosti, jako například

pokračování

skutečnost, že stěžovatel trest vykonal a že připadá v úvahu institut zahlazení odsouzení; v případě stěžovatele se podle § 105 odst. 1 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, odsouzení zahladí za 5 let. Tyto skutečnosti přitom žalovanému musely být známy, a byl proto povinen k nim přihlédnout i bez toho, aby je stěžovatel výslovně zmiňoval. Žalovaný hodnotil pouze charakter trestné činnosti, aniž by vzal v úvahu, že šlo o pokus. Za nepřijatelný považuje stěžovatel i postup žalovaného, který odepření výpovědi v trestním řízení hodnotil jako přítěžující okolnost, což je v rozporu se zákazem sebeobviňování jakožto základní maximou trestního práva. Vzhledem k tomu, že žalovaný zcela nedostatečně posoudil individuální závažnost konkrétního zvláště závažného zločinu, nemůže napadené rozhodnutí ani rozsudek obstát.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s názorem krajského soudu a citoval z odůvodnění svého rozhodnutí. Trvá na tom, že aplikace vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu byla zcela namístě a v intencích rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, byla též řádně odůvodněna. Stěžovatel je plně svéprávnou osobou a je za své činy plně zodpovědný, měl by tedy být připraven nést za ně i jejich následky.

[8] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[9] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[10] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39 (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“

[11] V projednávané věci nenalezl Nejvyšší správní soud žádnou právní otázku, k níž by považoval za nutné vyjádřit se v rámci sjednocování judikatury. Stěžovatelem uváděné „*zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotné právního postavení stěžovatele*“ sice může být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti, tento důvod je však vyhrazen jen pro zjevné excesy a natolik hrubá pochybení v postupu či v rozhodnutí krajského soudu, jejichž existence mohla mít alespoň potenciálně vliv na rozhodnutí ve věci samé (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006-67). K takovým pochybením v projednávané věci evidentně nedošlo. Krajský soud ve věci postupoval standardně, v rozsudku s poukazem na provedené důkazy a relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu srozumitelně vysvětlil, proč nepovažuje podanou žalobu za důvodnou a nepominul také žádnou z podstatných námitek uplatněných stěžovatelem. To, že vyhodnotil žalovaným provedené důkazy jinak, než by si stěžovatel představoval, samo o sobě žádnou vadu řízení, natož hrubou, nezpůsobuje.

[12] Stěžovatel namítal, že žalovaný, respektive krajský soud, nesprávně podřadili jeho trestnou činnost pod pojem *vážný zločin*. Výkladem tohoto pojmu se správní soudy již v minulosti opakovaně zabývaly (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2016, č. j. 49 Az 71/2015-26, č. 3537/2017 Sb. NSS, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, č. 3546/2017 Sb. NSS, a ze dne 20. 7. 2020, č. j. 9 Azs 131/2020-23, či usnesení tohoto soudu ze dne 6. 6. 2019, č. j. 2 Azs 373/2018-41,

ze dne 28. 5. 2020, č. j. 1 Azs 26/2020-43 a ze dne 20. 7. 2020, č. j. 9 Azs 153/2020-24). Dospěly přitom k závěru, že pojem *vážný zločin*, uvedený v § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, musí být vykládán v souladu s významem, jaký je mu připisován Úmluvou o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb., též známá jako „Ženevská úmluva“) a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany. Konstantní judikatura proto správnímu orgánu ukládá, aby za účelem posouzení, zda cizinec spáchal *vážný zločin*, a zda je z tohoto důvodu vyloučen z udělení doplňkové ochrany, vedle samotné kvalifikace činu z hlediska terminologie vnitrostátního trestního práva, posoudil závažnost zločinu i ve světle všech polehčujících a přitěžujících okolností, a rovněž všech dalších relevantních subjektivních nebo objektivních okolností, ať již nastaly před předmětným činem nebo po něm (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 6 Azs 309/2016-28, či rozsudek ze dne 3. 8. 2016, č. j. 3 Azs 82/2016-29).

[13] Nejvyšší správní soud konstatuje, že všem výše uvedeným požadavkům žalovaný i krajský soud bezesporu dostali. Stěžovatel byl již při pohovoru ke své žádosti o mezinárodní ochranu upozorněn na možnost vyloučení z doplňkové ochrany z důvodu odsouzení za zvlášť závažný zločin, odmítl se však k tomuto tématu dále vyjadřovat a neprojevil ani zájem seznámit se s podklady pro rozhodnutí. Žalovanému tedy nezbylo, než vycházet z informací, které si pro tento účel sám obstaral, tj. z obsahu odsuzujícího rozsudku potvrzeného usnesením odvolacího soudu a z opisu z evidence Rejstříku trestů. Individuální okolnosti stěžovatelova případu podrobně rozvedl na straně 7 až 9 napadeného rozhodnutí, kde poukázal především na značný rozsah a komerční účel trestné činnosti, úmysl opatřit si trestným činem materiální prospěch, kvalitu a množství produkováné drogy, obecnou společenskou škodlivost a mezinárodní přesah drogové problematiky. Námitkou nedostatečného odůvodnění uplatnění vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu a otázkou subsumpce stěžovatelem spáchaného trestného činu pod pojem *vážný zločin* se následně podrobně zabýval krajský soud, a to na straně 6 (bod 17) a stranách 8 až 9 (body 24 až 25). Shledal přitom, že žalovaný v souladu s požadavky výše citovaného rozsudku tohoto soudu č. j. 6 Azs 309/2016-28, náležitě zhodnotil předmětnou trestnou činnost jako závažnou a oprávněně aplikoval § 15a zákona o azylu. Krajský soud přitom nepovažoval za rozhodné, že pravomocné odsouzení žalobce nastalo již v roce 2011, neboť jde o závažnou a vysoce společensky škodlivou drogovou trestnou činnost. Hodnocení krajského soudu je v této části srozumitelné, logické a je podloženo relevantní judikaturou (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007-119, č. 2174/2011 Sb. NSS, a ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, č. 3546/2017 Sb. NSS).

[14] Věc stěžovatele se nadto nikterak neliší od případů, v nichž Nejvyšší správní soud opakovaně shledal kasační stížnosti směřující proti právnímu posouzení drogové trestné činnosti jako *„vážného zločinu“* nepřijatelnými. V usnesení ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 108/2018-28, akceptoval jako dostatečné odůvodnění aplikace vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu, konstatování žalovaného, že *„jednání stěžovatele bylo úmyslné, na výrobě drog se aktivně podílel a činil tak ve velkém rozsahu“*. Žalovaný tehdy, stejně jako v nyní projednávané věci, vycházel z mezinárodních úmluv o boji proti nedovolené výrobě drog a obchodu s nimi a poukázal také na to, že Organizace spojených národů považuje tyto jevy za vážné ohrožení zdraví a blaha lidí a nepříznivé ovlivnění společnosti. Ke shodným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud také v usneseních ze dne 3. 10. 2019, č. j. 1 Azs 225/2018-45, či ze dne 3. 9. 2020, č. j. 1 Azs 244/2020-33.

[15] Pokud jde o kasační námitku, dle které se žalovaný ani krajský soud nezabývali tím, zda stěžovatel trest vykonal, zda bylo jeho odsouzení již zahlazeno, že se jednalo o trestný čin ve stadiu pokusu a že měla být stěžovateli přičtena k tíži jeho pasivity v trestním řízení, zde nelze přehlédnout, že tyto námitky stěžovatel neuplatnil ani v řízení před žalovaným,

pokračování

ani v žalobě, ač k tomu měl příležitost. Jde tak o námitky nepřípustné ve smyslu ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud se jimi proto nezabýval.

[16] Lze tedy uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti; krajský soud se přitom v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani procesního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle výše citovaného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[17] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[18] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby, kterým bylo písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tento úkon mu náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy ustanovenému zástupci za jeden úkon právní služby náleží 3 400 Kč. Jelikož je ustanovený advokát plátcem DPH, zvyšuje se částka přiznané odměny podle ustanovení § 35 odst. 10 s. ř. s. o DPH ve výši 21 %, tj. o částku 714 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 4 114 Kč. Tato částka bude Mgr. Jindřichu Lechovskému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. listopadu 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu